

College voor Toetsen en Examen

VAKINFORMATIE
STAATSEXAMEN 2025

LATIJNSE TAAL EN CULTUUR VWO

Inhoud

1. Inleidende opmerkingen	3
2. Examenprogramma	4
3. Centraal examen	5
4. College-examen	6
5. Berekening eindcijfer	7

BIJLAGE 1	
BESCHRIJVING EXAMENSTOF 2025	8
BIJLAGE 2	
VOORBLAD	10

De vakinformatie is vastgesteld door het College voor Toetsen en Examens (CvTE). Het CvTE is verantwoordelijk voor de afname van de staatsexamens voortgezet onderwijs en draagt zorg voor de kwaliteit en het niveau van de examens.

De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) is belast met de praktische uitvoering en organisatie van de staatsexamens. Met vragen over deze vakinformatie kun je contact opnemen met de afdeling Examendiensten van DUO: (050) 599 89 33 of staatsexamens@duo.nl.

Je gaat het staatsexamen vo doen. Dit informatieblad is bedoeld om je goed voor te kunnen bereiden voor dit examen. Het examen bestaat uit verschillende onderdelen waar je vaak voorbereidend werk voor moet doen. Lees het goed door en zorg dat je alles op tijd hebt gemaakt en ingeleverd.

**Veel succes
met je
examen!**

1. Inleidende opmerkingen

- Het staatsexamen Latijnse taal en cultuur bestaat uit een schriftelijk centraal examen (paragraaf 3) en een mondeling college-examen (paragraaf 4).
- Je moet uiterlijk 1 april 2025 een verslag van de gekozen activiteit voor het mondeling college-examen in tweevoud indienen bij DUO (zie paragraaf 4). Voor het mondeling college-examen neem je een eigen exemplaar mee.
- In het document 'Toegestane hulpmiddelen' (onder [Vakinformatie voor het staatsexamen](#) op de site van DUO) staat vermeld welke hulpmiddelen je zelf voor het examen moet meenemen.
- Je mag een Latijn-Nederlands woordenboek met grammaticaoverzicht bij het examen gebruiken.
- Je kunt je voorbereiden met behulp van een lesmethode.
- Oefenmateriaal voor college-examens staat op [Oefenen voor het staatsexamen vo](#). Op Examenblad.nl staat bij [Veelgestelde vragen](#) onder het kopje 'Voorbereiding' waar je oefenmateriaal voor de centraal examens kunt vinden.

2. Examenprogramma

Het examenprogramma is verdeeld in domeinen (A, B, C en D). Bij elk domein horen subdomeinen en eindtermen (A1-2, B1-2, C1-2 en D).

In onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen een (sub)domein en eindterm getoetst kan worden.

De concrete staatsexamenstof voor een bepaald examenjaar bestaat uit:

1. een opsomming van veronderstelde kennis over de taal (de zogenoemde minimumlijst bij elk pensum; in [Bijlage 1](#) wordt hiervoor verwezen naar [Examenblad.nl](#))
2. een opsomming van de te bestuderen teksten (de zogenoemde examenpensa, zie [Bijlage 1](#))
3. een korte omschrijving van de achtergrondkennis die hoort bij elk pensum; in [Bijlage 1](#) wordt hiervoor verwezen naar [Examenblad.nl](#))

NB: het staatsexamen betreft twee pensa: een voor het centraal examen en een voor het mondeling college-examen. Het centraal examen gaat over het pensum van het examenjaar zelf; het mondeling college-examen gaat over het pensum dat een jaar eerder onderwerp was voor het centraal examen.

Tabel 1: Verdeling van van domeinen, subdomeinen en eindtermen over de verschillende examens

domeinen	subdomeinen en eindtermen	centraal examen	mondeling college-examen
A. Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur	A1 Reflectie op klassieke teksten Je kunt je begrip van Latijnse en klassieke, vertaalde teksten demonstreren door: • een ongeziene passage te vertalen (<i>alleen van toepassing op het centraal examen</i>); • een passage uit het pensum te vertalen (<i>alleen van toepassing op het college-examen</i>); • een passage te analyseren en interpreteren vanuit taalkundig, letterkundig en cultuurhistorisch perspectief; • een passage vanuit taalkundig, letterkundig en cultuurhistorisch perspectief te vergelijken met andere cultuuruitingen uit de oudheid of latere perioden.	ja	ja
	Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur A2 Reflectie op antieke cultuur Je kunt: • antieke cultuuruitingen van verschillende cultuurdomeinen plaatsen in hun historische en culturele context en met elkaar in verband brengen; • antieke cultuuruitingen onderzoeken en je bevindingen formuleren.	nee	ja
B Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur	B1 Antieke en eigentijdse cultuur Je kunt door de bestudering van de Latijnse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur: • onderwerpen actualiseren die voortvloeien uit een confrontatie tussen deze teksten en eigentijdse ontwikkelingen; • de eigentijdse cultuur plaatsen in het perspectief van de klassieke traditie waarin Europa staat.	ja	ja

domeinen	subdomeinen en eindtermen	centraal examen	mondeling college-examen
Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur	B2 Antieke cultuur en receptiegeschiedenis Je kunt door de bestudering van de Latijnse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur: • voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van de desbetreffende periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen • cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen	nee	ja
C Zelfstandige oordeelsvorming	C1 Reactie op cultuuruitingen Je kunt een beargumenteerde reactie formuleren op de inhoud van voorgelegde teksten en andere cultuuruitingen uit de oudheid en latere tijden.	ja	ja
Zelfstandige oordeelsvorming	C2 Relatie tussen antieke cultuuruitingen en receptiegeschiedenis Je kunt cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteerd oordeel geven.	nee	ja
D Informatievaardigheden	Informatie vergaren en verwerken • doelgericht informatie en bronnenmateriaal zoeken, beoordelen, selecteren en verwerken, o.a. met gebruik van het woordenboek; • (verworven) informatie verwerken en daaruit beredeneerde conclusies trekken; • gebruikmaken van verschillende ICT-toepassingen bij Latijnse Taal en Cultuur (LTC); • adequaat schriftelijk, mondeling en digitaal in het publieke domein communiceren over onderwerpen uit het vakgebied LTC; • bij het verwerven van vakkennis en vakvaardigheden reflecteren op eigen belangstelling, motivatie en leerproces.	ja	ja

3. Centraal examen

In het centraal examen wordt onderzocht of je

- kunt reflecteren op klassieke teksten,
- kunt reflecteren op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur,
- een zelfstandig oordeel kunt vormen over cultuuruitingen, en
- informatievaardigheden hebt,

zoals beschreven in [2 Examenprogramma](#).

Deze kennis en vaardigheden worden geëxamineerd aan de hand van een jaarlijks wisselend, voorgeschreven pensum van Latijnse en uit het Latijn vertaalde teksten die zijn gekozen vanuit een thematische invalshoek.

Voor het centraal examen 2025 is het volgende pensum vastgesteld:

Kernauteur: Vergilius

Genre: epos

Aanbevolen editie: P. Vergili Maronis opera, ed. R.A.B. Mynors, Oxford 1969 (OCT)

Rode draad: Van Aeneas naar Augustus

Het pensum staat in [Bijlage 1](#). Informatie over pensum, minimumlijst en achtergrondinformatie staat in de [syllabus 2025 Latijnse taal en cultuur](#) op Examenblad.nl.

In het centraal examen komen de volgende onderdelen aan de orde:

- het vertalen van een *niet* tot het pensum behorende, geannoteerde Latijnse tekst uit het werk van de kernauteur;
- het beantwoorden van vragen over één of meer teksten uit het in het Latijn gelezen pensum;
- het beantwoorden van vragen over één of meer teksten uit het in vertaling gelezen pensum;
- het beantwoorden van vragen over één of meer *niet* tot het pensum behorende, uit het Latijn vertaalde teksten die inhoudelijk verwant zijn met de thematiek van het pensum en/of het beantwoorden van vragen over één of meer *niet* tot het pensum behorende teksten uit latere perioden die inhoudelijk verwant zijn met de thematiek van het pensum.

Het centraal examen duurt 180 minuten.

4. College-examen

In het mondeling college-examen wordt onderzocht of je

- kunt reflecteren op klassieke teksten en de antieke cultuur,
- een zelfstandig oordeel kunt vormen over cultuuruitingen, en
- informatievaardigheden hebt,

zoals beschreven in [2 Examenprogramma](#).

Als je staatsexamen aflegt in zowel Latijn als Grieks zal de cultuurstof enkel bij het eerst afgelegde examen worden geëxamineerd en beoordeeld. Bij het tweede staatsexamen (in de andere klassieke taal) wordt dan de beoordeling van het eerste examen overgenomen. De duur van het tweede examen zal in dat geval verkort worden tot 25 minuten.

Op de site van DUO staan onder het kopje ‘Wat zijn staatsexamens?’ [informatiefilmpjes](#) waarin getoond wordt hoe een mondeling college-examen verloopt.

Direct vóór het mondeling college-examen krijg je gedurende 20 minuten de tijd om een casus te bestuderen. Deze casus bevat één of meer passages tekst uit het voorbereide pensum met vragen daarbij. Je kunt deze tekst alvast vertalen en je verdiepen in de vragen. Je mag hierover aantekeningen maken. Deze aantekeningen mag je gebruiken tijdens het examen.

Voor het mondeling college-examen 2025 is het volgende pensum vastgesteld:

Kernauteur:	Livius
Genre:	Historische proza
Aanbevolen editie:	Titi Livi Ab Urbe Condita, Tomus I, Libri I–V, R.M. Ogilvie, Oxford 1974 (OCT); Tomus III, Libri XXI–XXV, C.F. Walters, R.S. Conway, Oxford 1929 (OCT); Tomus IV, libri XXVI–XXX, R.S. Conway, S.K. Johnson, Oxford 1935 (OCT).
Rode draad:	Leiderschap: Hannibal en de Scipio’s

Het pensum staat in [Bijlage 1](#). Informatie over pensum, minimumlijst en achtergrondinformatie staat in de [syllabus 2024 Latijnse taal en cultuur](#) op Examenblad.nl.

Het mondeling college-examen bestaat vervolgens uit:

1. taalbeheersing: je vertaalt de tijdens de voorbereidingstijd bestudeerde passage(s) tekst uit het pensum
2. tekstbeheersing: je beantwoordt vragen over de vorm, inhoud en achtergrond van de tijdens de voorbereidingstijd bestudeerde passage(s) tekst uit het pensum
3. de antieke cultuur en de doorwerking daarvan:
Je beantwoordt vragen over:
 - a. literaire, filosofische en cultuurhistorische aspecten van de antieke cultuur (tot 500 na Christus) en de doorwerking daarvan, mede naar aanleiding van de tijdens de voorbereidingstijd bestudeerde tekst uit het pensum
 - b. het voorgeschreven onderwerp: het Paleis op de Dam. Hierbij staat de beeldtaal van de klassieke oudheid zoals die in het Paleis op de Dam zichtbaar is, centraal.
De vragen hebben betrekking op:
 - architectuur

- verhalengoed
- beeldende kunst
- filosofie

Een voorbereidend bezoek aan het Paleis op de Dam is raadzaam, maar niet verplicht.

c. het verslag van één activiteit naar keuze, te kiezen uit:

- een bezoek aan een museum over de antieke cultuur
- het bezoeken van een (opera)concert dat, of een theateruitvoering die, relatie heeft met de klassieke oudheid; als achtergrondinformatie bestudeer je hierbij
 - inhoud, vorm en uitvoeringspraktijk van de bezochte uitvoering
 - de relatie van deze uitvoering met de antieke inhoud, antieke vorm en antieke uitvoeringspraktijk.

In het verslag van de gekozen activiteit moet aandacht worden besteed aan voorbereiding, ervaring en reflectie. Hierbij komen de inhoudelijke aspecten van de eindtermen A2, B2 en C2 aan de orde (zie [2 Examenprogramma](#)).

De omvang van het verslag naar aanleiding van de activiteit moet minimaal twee en maximaal drie A4'tjes zijn (exclusief afbeeldingen, inhoudsopgave, noten en bronvermelding), getypt met standaard regelafstand en lettergrootte 12. Dit aantal is exclusief het voorblad, waarvan in [Bijlage 2](#) een voorbeeld is gegeven.

Dit verslag dient op papier in tweevoud uiterlijk 1 april 2025 ingestuurd te zijn aan:

DUO staatsexamens vo
Postbus 30158
9700 LK Groningen

Een eigen exemplaar neem je mee naar het examen.

Neem contact op met [DUO](#) als je na drie weken nog geen ontvangstbevestiging hebt ontvangen. Kandidaten die geen verslag hebben opgestuurd, worden niet opgeroepen voor het examen.

De regeling voor het opsturen geldt alleen voor de staatsexamenkandidaten die niet op een vso-school zitten. Van de vso-kandidaten moet alles op 1 april 2025 gereed zijn, maar hoeft niets te worden opgestuurd.

Het mondeling college-examen duurt in totaal 40 minuten, exclusief de tijd die je krijgt om de casus voor te bereiden.

Tabel 2. Overzicht van het mondeling college-examen

opdracht	tijdsduur	deelcijfer	wegingsfactor
casus: tekst vertalen en vragen beantwoorden over vorm en inhoud (in het voorbereidingslokaal)	20 minuten		
vertalen van de voorbereide tekst uit de casus	10 minuten	a	weging: 0,4
vragen beantwoorden over vorm, inhoud en achtergrond van de tijdens de voorbereidingstijd bestudeerde tekst uit de casus	15 minuten	b	weging: 0,4
vragen beantwoorden over de antieke cultuur en de doorwerking daarvan	15 minuten	c	weging: 0,2

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het college-examen.

Eindcijfer: (cijfer centraal examen + cijfer college-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Het cijfer voor het college-examen wordt berekend door elk van de deelcijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op 1 decimaal.

Cijfer college-examen: (0,4 keer deelcijfer a + 0,4 keer deelcijfer b + 0,2 keer deelcijfer c), afgerond op 1 decimaal.

BIJLAGE 1

BESCHRIJVING EXAMENSTOF 2025

1. De minimumlijst

De minimumlijst Latijn bestaat uit drie delen:

- I. vormleer
- II. syntaxis
- III. literaire termen

Deel I en II bevatten een opsomming van de taalkundige verschijnselen die je moet kennen en die niet geannoteerd worden bij de vertaalopgave bij het centraal examen.

Deel III bevat een overzicht van literaire termen die door het CvTE bekend worden verondersteld.

De minimumlijst Latijn hanteert de terminologie die ook bij het centraal examen gehanteerd wordt.

Zie voor de minimumlijst op Examenblad.nl:

[syllabus 2025 Latijnse taal en cultuur](#) p.14-34 voor het centraal examen, en [syllabus 2024 Latijnse taal en cultuur](#) p.11-33 voor het mondeling college-examen.

2. De examenpena

De met een asterisk (*) gemarkeerde passages worden in vertaling gelezen.

Pensum voor het centraal examen

Zie ook [syllabus 2025 Latijnse taal en cultuur](#) p.6-7

Kernauteur:	Vergilius
Genre:	Epos
Aanbevolen tekstedities:	P. Vergili Maronis opera, ed. R.A.B. Mynors, Oxford 1969 (OCT)
Rode draad:	Van Aeneas naar Augustus

De met een asterisk (*) gemarkeerde passages worden in vertaling gelezen.

Vergilius, Aeneis

- 1.1-33 Prooemium: thema van het epos en aanroeping van de Muze. Juno houdt de Trojanen weg van hun beloofde bestemming in Latium.
- 1.34-101* Juno schakelt Aeolus in om met een storm de Trojanen te verhinderen Italië te bereiken.
- 1.157-222* De Trojanen landen na de storm in Africa. Aeneas troost zijn mannen.
- 1.223-296 Venus dringt bij Jupiter aan op de vervulling van Aeneas' lot, en Jupiter beschrijft de missie en de toekomstige roem van de Romeinen.
- 1.297-304* Jupiter stuurt Mercurius naar de aarde om ervoor te zorgen dat Dido de Trojanen gastvrij ontvangt.
- 2.268-297 De schim van Hector verschijnt aan Aeneas en vertelt hem dat hij met de penaten uit Troje moet vluchten.
- 2.730-767* Op de vlucht uit Troje raakt Aeneas zijn vrouw Creusa kwijt. Hij keert terug om haar te zoeken.

- 2.768-795 De schim van Creusa verschijnt aan Aeneas in een visioen en voorspelt hem een gelukkig leven in het westen.
- 4.219-278* Jupiter stuurt Mercurius naar Aeneas om hem aan zijn bestemming te herinneren en hem te bevelen Carthago te verlaten.
- 5.545-603* Een ruitershow door de Trojaanse jongens, begin van de traditie van de *lusus Troiae*.
- 6.1-41* Aeneas bereikt Cumae, waar hij de Sibylle wil raadplegen.
- 6.42-76 De Sibylle raakt in een trance en vraagt Aeneas tot Apollo te bidden. Aeneas belooft een tempel en een festival voor Apollo en een heiligdom voor de Sibylle.
- 6.628-678* Aeneas en de Sibylle betreden het Elysium; ze aanschouwen idyllische tafereelen en zoeken Anchises.
- 6.679-702 Aeneas en Anchises begroeten elkaar. Aeneas neemt de zielen in ogenschouw van zijn Romeinse afstammelingen, die op hun geboorte wachten.
- 6.752-800 Anchises toont Aeneas beroemde Romeinen die wachten om geboren te worden, waaronder Romulus en Augustus.
- 6.801-846* Anchises toont Aeneas nog meer beroemde helden uit de Romeinse koningstijd en republiek.
- 6.847-853 De grootse opdracht van de Romeinen.
- 6.854-892 Anchises wijst op de oorlogsheld Marcellus, die tegen Hannibal vocht. Naast hem ziet Aeneas de jonge Marcellus, vroeggestorven neef van Augustus.
- 6.893-901* Aeneas en de Sibylle verlaten de Onderwereld via de poort van valse dromen.
- 7.37-106* Tweede prooemium; geschiedenis van Lavinia en Turnus.
- 7.406-474* Juno stuurt de wraakgodin Allecto naar Turnus. Allecto wekt uitzinnige vechtlust in Turnus op.
- 8.306-369 Euander leidt Aeneas rond langs plaatsen die beroemd zullen worden in de Romeinse geschiedenis.
- 8.608-670* Venus brengt aan Aeneas de wapenrusting die Vulcanus gemaakt heeft. Beschrijving van historische tafereelen die op het schild zijn afgebeeld.
- 8.671-713 Beschrijving van de centrale afbeelding op het schild: de overwinning van Augustus in de slag bij Actium.
- 8.714-731* Afbeelding van de triomf van Augustus; Aeneas neemt het schild op zijn schouders.
- 9.590-637 De Latijn Numanus contrasteert de stoerheid van de Italiërs met de zwakheid van de Trojanen. Ascanius schiet hem neer.
- 9.638-671* Apollo verschijnt aan Ascanius, prijst hem, maar waarschuwt hem vanaf nu het gevecht te mijden.
- 10.439-542* Turnus doodt Pallas; Aeneas wordt bevangen door woede en raast over het slagveld.
- 11.100-138* Aeneas staat een wapenstilstand toe om de gevallenen te begraven.
- 12.791-842 Jupiter beveelt Juno haar bemoeienissen tegen de Trojanen te staken. Ze gaat akkoord, maar verzoekt hem de Latijnen hun cultuur te laten behouden, zodat Rome groot

mag worden door Italische deugden. Jupiter willigt dit verzoek in en belooft dat de Romeinen toegewijd zullen zijn aan Juno.	43.2-18*	Hannibal typeert in zijn toespraak tot het Carthaagse leger de vijand als overmoedig
12.887-952 De confrontatie tussen Aeneas en Turnus. Aeneas is geneigd Turnus te sparen, maar wordt door het zien van Pallas' bandelier door woede bevangen. Aeneas doodt Turnus.	44	Hannibal motiveert zijn mannen
Teksten ter vergelijking	Boek 23 11.7-12.5*	Mago brengt goed nieuws naar Carthago en vraagt om versterkingen
- Homerus, Ilias 22.248-366*	12.6-13.5	Hanno is kritisch over Hannibal
Duel tussen Achilles en Hector. Hector raakt dodelijk gewond en vraagt Achilles om zijn lichaam aan de Trojanen te geven. Achilles, verteerd door verdriet om Patroclus, wijst zijn verzoek af.	Boek 25 8.1-10	Anti-Romeinse inwoners van Tarentum zoeken contact met Hannibal
- Vita Suetonii vulgo Donatiana, Leven van Vergilius 21-42*	8.11-9.7*	Hannibal bedenkt een list om Tarentum in handen te krijgen
Beschrijving van het scheppingsproces van de Aeneis, de ontvangst van het gedicht door Augustus en de zijnen, het levenseinde van Vergilius en de publicatie van de Aeneis.	9.8-17 10*	Hannibal trekt Tarentum binnen Hannibal neemt Tarentum in
Pensum voor het mondeling college-examen	Boek 26 9-10*	Hannibal voor de poorten van Rome
Zie ook syllabus 2024 Latijnse taal en cultuur p.5-6	11.1-8 (ab urbe)	Hannibal wil slag leveren bij Rome maar trekt zich terug
Kernauteur: Livius	18.1-5*	Rome zoekt een nieuwe opperbevelhebber
Genre: Historische proza	18.6-19.9	Scipio Minor wordt tot bevelhebber gekozen; zijn persoonlijkheid
Aanbevolen editie: Titi Livi Ab Urbe Condita, Tomus I, Libri I-V, R.M. Ogilvie, Oxford 1974 (OCT); Tomus III, Libri XXI-XXV, C.F. Walters, R.S. Conway, Oxford 1929 (OCT); Tomus IV, libri XXVI-XXX, R.S. Conway, S.K. Johnson, Oxford 1935 (OCT).	49-50.7*	Scipio Minor zorgt voor krijgsgevangenen
Rode draad: Leiderschap: Hannibal en de Scipio's	Boek 27 15.9-16.9*	De Romeinen heroveren Tarentum door een list
De met een asterisk (*) gemarkeerde passages worden in vertaling gelezen.	Boek 28 12.1-9	Lof voor Hannibal
Boek 1 praefatio*	Boek 30 12.3-22*	Masinissa neemt Cirta in en trouwt met Sophoniba, een nicht van Hannibal
Boek 21 1.1-2.2*	13-14	Scipio Minor hoort Syphax aan en dwingt Masinissa te scheiden van Sophoniba
4.1 (Missus) - 4.10	15*	Scipio Minor rekt af met Sophoniba
12.1-15.2*	20	Hannibal verlaat Italië en steekt over naar Africa
18*	Teksten ter vergelijking	
32.6-33*	Nepos, De Viris Illustribus 23.1-7*	
34	Machiavelli, Il Principe 17*	
35		
36*		
37		
39*		
40.1-4*		
40.5-11		
41		
42-43.1*		

3. Achtergrondkennis bij elk van beide pensa

Een korte omschrijving van de achtergrondkennis die hoort bij elk pensum, staat in [syllabus 2025 Latijnse taal en cultuur](#) p.7-9 voor het centraal examen, en [syllabus 2024 Latijnse taal en cultuur](#) p.6-9 voor het mondeling college-examen. Deze syllabi zijn te vinden op [Examenblad.nl](#).

BIJLAGE 2
VOORBLAD

VERSLAG

Latijnse taal en cultuur

staatsexamen vwo

(inzenden vóór 1 april 2025)

PERSOONSGEGEVENS

VOORNAAM EN ACHTERNAAM:

EXAMEN DIENST (ED)-NUMMER:

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

cvte.nl

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Toetsen primair onderwijs: doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen. Vergelijkbaarheid van doorstroomtoetsresultaten en kwaliteitsbewaking van doorstroomtoetsen en leerlingvolgsystemen.
Cvtetoetsenpo.nl

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs.
Examenblad.nl

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen.
Staatsexamensvo.nl

 Centrale examens middelbaar beroeps-onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma.
Examenbladmbo.nl

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding.
Staatsexamensntz.nl